

Jeremias nhogueronhemboaxya rupi
 ijayvuague
 Jeremias nhogueronhemboaxya
 lamentações [esta palavra em
 português] rupi ijayvuague

Kova'e kuaxia para re ma Jeremias ipy'a vaia rupi ijayvu Babilônia pygua kuery Jerusalem tetã oitypaague re. Ha'e rami teĩ kuaxia mbyte py ma ojerovia etea rupi ijayvuague avi oĩ:

“Mba'eta Senhor nhanemboaxy ramo ma nanhanemom-
 baai,
 mba'eta nhanemboaxya ma opa va'erã e'ỹ.
 Opa mba'e py ojeroviapy reiko vy
 rexa uka pyau 'rã ko'ẽ nhavõ.
 Xejeupe ae aipoa'e: ‘Xevy guarã oĩ va'e ma Senhor ae.
 Ha'e nunga rupi arõ tema 'rã hexe', ha'e.
 Senhor opena porã 'rã harõa kuery re,
 onhe'ẽ py oeka va'e kuery ae.
 Ha'eva nharõ Senhor nhandereraa jepe aguã,
 nhakyrirĩ reve” (3.22-26).

*Jerusalém tetã ombovaipa ha'e oejapaa ague re
 ndovy'aaiaague*

¹ Tetã yma heta riae ikuaiague teĩ aỹ ma oejapaa ma!*

Aỹ ma kunha imeve'ỹ va'e rami opyta,
 yvy regua kuery omboeteve va'ekue ri.

* 1:1 “Tetã” he'ia ma Jerusalém re ae ijayvu vy, Babilônia pygua kuery ombovaipa rire (2 Reis 24-25; 2 Crônicas 36; Jeremias 39, 52).

Amboae tetã ikuai va'e gui huvixa rajy rami yvateve
 va'ekue ri
 aỹ joupe rive ha'e kuery omomba'eapo nhea'ãa.

² Ojae'o, ojae'o tema okuapy pyávy,
 hexay oxyry tema 'rã hetovape rupi.
 Ndoikoi imbopy'a porãarã
 hembiaiyvu heta ikuai va'ekue ri.
 Hembiaiyvu ikuai va'ekue ha'e javi ma anhetẽ rupi e'ỹ
 oguereko,
 ha'e hovai guarã rive ju ikuai.

³ Mba'eta Judá kuery ma escravo-rã ogueraapaa,
 oguereko axya ha'e omomba'eapo poyi anho rei.
 Yvy regua kuery mbyte rupi ikuaia py
 ndojoui opytu'u aguã voi.
 Ikuai axy reia py
 hakykue monhaa kuery oupitypa ma.

⁴ Sião tetã katy tape oo va'e rupi ojae'oa,
 mba'eta ndoikovei ma nhemboaty iky'a e'ỹ va'e katy
 oo va'e.
 Tetã kora rokẽ ha'e javi ombovaipaa.
 Ha'e pygua sacerdote kuery ipoaẽ rei,
 kunhataĩgue voi iporiaupa okuapy.
 Tetã py ojexavaia anho oendu.

⁵ Ha'e rami rã hovaigua kuery ovy'apa rei okuapy,
 ija'e'ỹ va'e kuery ikuai porãmba rei,
 ha'e pygua kuery anhetẽ rupi e'ỹ riae ikuai ramo
 SENHOR omoingo axy rã oexa vy.
 Ta'y kue'iry voi hovaigua kuery
 omondyi heravy escravo-rã.

⁶ Sião pygua kuery gui oaxapa ma
 iporãa oĩ va'ekue ha'e javi.
 Ha'e py yvatekueve ikuai va'ekue voi
 guaxu ho'u va'erã ndojouvei va'e rami ma ikuai,

ikangypa rei vy ho'apa rive 'rã okuapy
 imonhaa kuery renonde py teĩ.

⁷ Aỹ mombyry ogueraa ague py ombojexavaia rã
 Jerusalém guigua kuery ima'endu'a 'rã okuapy
 omba'e rei-rei oguero'vy'a va'ekue re,
 ymave rupi mba'emo oguereko va'ekue re,
 heraa jepearã ndoikoi ramo
 ngovaigua kuery po py ho'apaague re guive,
 ha'e gui ho'a rã hovaigua kuery oexa vy
 ojojai rei okuapyague re.

⁸ Jerusalém pygua kuery ojevavy vaipa ete okuapy.
 Ha'e rami vy ae ojeguaru reipy ikuai.
 Imboetearu kuery ma nonhemoirüvei okuapy
 ipire reia rupi ikuai rã oexa vy.
 Ha'e kuery ae voi ipoaẽ reve
 ojepe'a 'rã okuapy oxĩmba rei vy.

⁹ Ijao re ojekuaa ha'eve'ỹa,
 noexa'ãi guive va'ekue omombaa aguã re.
 Ha'e rami vy oitya rã onhemondyipa rei okuapy,
 ha'e avave rei ndoikoi imbopy'a porã jevyarã.
 SENHOR, exa ke aiko axya,
 mba'eta hovaigua kuery ijayvu vaive rive tema
 okuapy.†

¹⁰ Ore kuery mba'e rei-rei roguero'vy'ave va'ekue ma
 oreroaigua kuery ojopy vy omba'erã ae ogueraapa.
 Roexa avi yvy regua kuery oike okuapy rã
 rombojeroviaaty iky'a e'ỹ va'e py voi,
 “Nda'evei xevyguá kuery ijatya py ha'e kuery ikuai
 avi aguã” aipo're va'ekue ri.

¹¹ Tetã pygua kuery ha'e javi ipoaẽ 'rã okuapy

† 1:9 Jeremias “Aiko axya” he'i mba'eta ha'e ae voi opyta Judá yvy re Babilônia pygua kuery ndogueraapai va'ekue reve (Jeremias 40.1-6).

tembi'u'i rekaa rupi ikuai vy.
 Omba'e rei-rei ha'e kuery oguero'vy'ave va'ekue
 ome'ẽmba ma
 tembi'u ho'u va'erã rekovia, imbarae'teve'i ju aguã.
 SENHOR, exa ke, eikuaa pota guive,
 mba'eta xere nda'ija'eavei ma.

¹² Peẽ kuery tape rupi peaxa va'e,
 ha'e nunga pexa vy napendui ri ty'y oremboaxya?
 Pema'ẽ ha'e peikuaa pota.
 Oiko 'rã nda'u haxy va'e xee aendu va'e ramigua,
 xe'áry ou va'ekue ramigua ete?
 Mba'eta SENHOR opoxya oexa ukaa ára xemoingo axy
 avi.

¹³ Ha'e rami vy yvate gui tata ombou xekãgue ikuai va'e re
 ipo'aka ete vy.
 Ha'e gui xepy rupi ju kya omoĩ va'e py
 xerakykue katy gui xemoatã vy xereity.
 Ha'e rami vy xemomba tema heravy,
 xemomba'eaxy ko'ẽ nhavõ.

¹⁴ Ajevavyague ma opo py ae ojokua vy
 ojapo xe-cangarã rami.
 Ha'e vy oipopẽ va'ekue xeaju'y rupi peve ovaẽ.
 Ha'e rami py SENHOR omomba ma xembaraetea,
 xemboaxa guive xegui ipo'akave va'e kuery po py.

¹⁵ SENHOR omoaĩmba avi ma ipy'a guaxukueve
 xereve ikuai va'ekue.
 Ombou reta xerovai ono'õ va'erã,
 xea pygua kunumigue omou'ũmba avi aguã.‡
 Kunhataĩ'i rami Judá pygua kuery ndojexavai
 va'ekue ri
 SENHOR opyrõ ukapa uva omou'ũaty py rami.

¹⁶ Ha'e nunga re ae xee ajae'o,

‡ 1:15 Apy "Xee" he'ia ma Jerusalém ae ijayvua rami Jeremias ijayvu vy, ojee e'ỹ.

xerexay gui xerexa ndoexavei.
 Xegui ojepe'a ma xembopy'a guaxuarã
 xembaraete ombopyau 'rã va'ekue.
 Xera'y kuery voi ojexavai reia rupi ikuai,
 hovaigua ipo'aka ramo.

- 17 Sião pygua kuery opo oupi teĩ
 avave rei ndoikoi ipytyvõarã.
 Mba'eta Jacó regua kuery re SENHOR ijayvu rire
 ha'e katy'i rupi ikuai va'e hovaigua ju ikuai.
 Ha'e ramo Jerusalém tetã pe ha'e kuery
 “Ha'eve'ỹ va'e” he'i okuapy.
- 18 Ha'e rami avi SENHOR ma heko porã va'e,
 ha'e rã xee ma nanhe'ẽ renduxei va'ekue.
 Peẽ yvy regua kuery ha'e javive, pendu ke,
 pema'ẽ guive haxy aendu va'e re.
 Xea pygua kunhataĩgue ha'e kunumigue
 ogueraapaa ma escravo-rã.
- 19 Xeirũ kuery aenoĩ
 teĩ ha'e kuery xembotavy.
 Xea pygua sacerdote ha'e nhomongeta va'ety kuery
 voi
 omanomba tetã rupi,
 tembi'u rekaa rupi ikuai vy
 imbaraetepa'i ju aguã.
- 20 Ema'ẽ SENHOR, mba'eta xee ajexavai.
 Xenhe'ẽ py nda'evei ete aikovy,
 xekuraxõ py ndaxerekorãvei ma xeryepy rupi,
 opa mba'e py noronhe'ẽ rendui rire.
 Oka rupi xera'y kuery ojukapaa kyxe py,
 ha'e rã opy rupi ma mano anho oiko.
- 21 Xepoaëa onhendu
 teĩ avave rei ndoikoi xepytyvõarã.
 Mba'emo vai aendua xere ija'e'ỹ va'e kuery oikuaa vy

ovy'a reipa okuapy, ndee xemoingo axy ramo.
 Ha'e rami avi ára ndeayvuague ovaẽ ramo
 xee aiko axya rami avi ha'e kuery voi ikuai axy 'rã.
 22 Tove ha'e kuery ojevavyague tojekuaapa nerenonde.
 Ereko ha'e kuery voi xere rejapoague rami,
 xee anhetẽ rupi e'ỹ aiko py.
 Mba'eta xepoaẽ vaipa ete,
 xekuraxõ opa rai'i ma.

2

“ SENHOR gui ae ou Sião pygua ikuai axy aguã”, he'iague
 1 Arai rami SENHOR ojaõ'i Sião pygua kuery opoxya py.
 Yva gui oity Israel kuery po'akaa yvy py,
 Opoxya oexa ukaa ára ovaẽ ramo
 na'ima'endu'vei ipy renda õi va'ekue re.*
 2 Ha'e rami vy SENHOR omboaxy e'ỹ re
 ombovaipa Jacó regua kuery rekoa ha'e javi.
 Opoxya rupi oity
 Judá kuery ro ikorapa va'ekue.
 Yvy rupi oitypa, nombovarevei ae
 yvatekueve ha'e openaague.
 3 Opoxya py omomba Israel kuery po'akaa ha'e javi.
 Hovaigua kuery ou teĩ omboapu'a ju oiporu kuaa
 regua.
 Ha'e vy Jacó kuery rovai imoendyarã ombou
 tata rendy vuku ijyvýry rupi oapypa va'erã.
 4 Ha'e kuery re oipira guapa hovaigua rami.
 Hovaigua rami ete onhemomburu oiporu kuaa regua
 re.
 Ha'e vy omokanhymba iporã va'ekue ha'e javi.
 Tata rami opoxya omonhemboja Sião tekoa áry.

* 2:1 “Ipy renda” he'ia ma Jerusalém py templo õi va'ekue re ijyvy vy (Salmo 132.7).

- ⁵ Hovaigua rami SENHOR oiko vy
omokanhymba Israel kuery.
Ombovaipa huvixa kuery ro ha'e javi,
oo ikorapa va'ekue oitypa.
Ha'e vy Judá kuery ikuaia py omboetave tema
ojae'o ha'e ipy'a vai va'e.
- ⁶ Ojeuegua templo voi ombovaipa vyvoi
mba'emo rogue'i onhotỹ mbyre rami rive.
Ombovaipa ojeuegua kuery ombojeroviaaty.
SENHOR ojapo orerexaraipa aguã rami
Sião py ngaru rojapo ha'e sábadó ára romboeteague
re.
Opoxya rupi omboyke avi
huvixa ha'e sacerdote ikuai va'ekue.
- ⁷ SENHOR ndoipotavei ojeuegua altar,
ojeuegua oo iky'a e'ỹ va'e ndojou porãvei vy.
Hovaigua kuery po py omboaxa
oo tuvixakueve kora.
Ha'e ramo SENHOR pegua opy rupi ha'e kuery
ojapukai okuapy
ngaru oikoa ára py rami.
- ⁸ SENHOR ojee omoĩ avi
Sião tetã kora ombovaipa uka aguã.
Ha'e rami vy omoatã uka ixã mba'emo a'ãarã,
ndoipe'ai guive opo ombovaipa e'ỹa ja.
Ojapo kora ha'e imbotya opurupa rei aguã rami,
ha'e nunga ha'e javi ikangypave ovy.
- ⁹ Kora rokẽ voi oitypa yvy rupi.
Okẽ jokoã voi omopẽ, omboa'ypa ete.
Ha'e pygua huvixa ha'e yvatekueve reve ma
yvy regua ikuaia rupi rive ikuai,
lei oikuaa e'ỹ va'e ikuaia rupi,
ha'e profeta kuery pe ma SENHOR ndoexa ukavei
mba'eve.

- ¹⁰ Sião pygua nhomongeta va'ety kuery ma
 okyirirĩmba reve oguapy okuapy yvy py.
 Oakã re omoĩ okuapy yvy ku'i,
 ajukue vaikue py rive onhemonde reve.
 Jerusalém pygua kunhataĩgue voi
 oakã oity okuapy yvy peve.
- ¹¹ Xerexay py rive xerexa nda'evevei ma,
 xenhe'ẽ py ndaxerekorãvei aikovy,
 xekuraxõ voi ojero'a oiny aiko axy ramo,
 xevygua kuery omombaa ague re xepy'a vaia py.
 Mba'eta kyrĩgue okambu'i va'e voi omanomba
 tetã rupi tape ikuai va'e rupi.
- ¹² Oxy kuery pe kyrĩgue aipoe'i:
 “Mamo nda'u jajou 'rã mbojape ha'e vinho?”
 he'i okuapy teĩ tetã rupi tape ikuai va'e rupi,
 ha'e rami teĩ kyxe gui rami ho'apa okuapy,
 ha'e rami e'ỹ vy oxy kuery jyva áry oĩ reve
 onhe'ẽ oeja ovy.
- ¹³ Ndee Jerusalém pygua, marã rami tu xee rombovai ta?
 Ndee Sião pygua, mba'e nunga re tu rombojoja 'rã,
 mava'e re tu romboje'a 'rã rombopy'a porã aguã?
 Mba'eta nemombaarã ou va'e ma ye'ẽ rami tuvixa.
 Mava'e tu nepytyvõ 'rã?
- ¹⁴ Ndea pygua profeta kuery ma ndevy pe omombe'u
 oexa ra'u va'ekue ramigua mba'eve ovare'ỹ va'e.
 Ha'e rã ndereko vaia re ma ha'e kuery nda'ijayvui
 nemoingo porã ju aguã.
 Ha'e rami 'rãgue py oexa ra'u va'ekue ramigua rive
 omombe'u vy
 ojapo escravo-rã ndereraa aguã rami.
- ¹⁵ Ha'e nunga rupi tape rupi oaxa va'e kuery ma
 ojepopete ha'e oakã ombovava reve oje'oi
 Jerusalém pygua kuery ojojai rei vy.

“Peva'e tetã pe teve ‘Pavẽ gui iporãve va'e,
yvy jave regua oguero'vy'a va'e', 'ea va'ekue?’ he'i
oje'oivy.

- ¹⁶ Ndere ija'e'ỹ va'e kuery
ojuru oipe'a 'rã nderovai,
ndejojai rei reve haĩ jekyty rei 'rã okuapy.
Ha'e vy aipoe'i 'rã: “Nhamondoropa ke.
Anhetẽ ete, kova'e ára ae nharõague.
Ojeupity rã jaexa ma”, he'i okuapy.
- ¹⁷ Mba'eta SENHOR ae ojapo onhembopy'aague.
Yma guive nderovai ijayvuague
ojapo ojeupitypa aguã rami.
Ha'e rami vy nemboaxy e'ỹ re ndereity.
Ojapo nderovaigua kuery ndere ovy'apa rei aguã
rami,
ha'e kuery ombopo'akapave vy.
- ¹⁸ Jerusalém pygua kuery okuraxõ py ojapukai okuapy
SENHOR pe.
Ndee Sião tetã kora,
nderexay toxyry yakã'i rami,
ara py ha'e pyávy.
Epytu'u eme, nderexa topytu'u eme ojae'oa gui.
- ¹⁹ Epu'ã ke, ejapukai pyávy
pytũ ypy'i ramove.
SENHOR renonde enhoẽ yy rami ndepy'a re oĩ va'e.
Ixupe eupi ndepo ndera'y ha'e nderajy kue'iry
rekove re.
Mba'eta ha'e kuery ma karuai gui rive ho'apa okuapy
tape ikuai va'e ha'e javi rupi.
- ²⁰ Ema'ẽ SENHOR, ha'e eikuaa pota
marã ramigua kuery ha'e rami ete remoingoa re!
Mba'eta kunhague ho'u 'rã teve oikuavã va'ekue ae,

omemby kuery oayvua'i rupi oguereko va'ekue?[†]
 Ha'e rami e'ỹ vy SENHOR pegua oo iky'a e'ỹ va'e py
 ojukapaa 'rã teve sacerdote ha'e profeta kuery?

- ²¹ Mba'eta kunumigue ha'e tujakue'i re'õgue
 yvy rupi ikuai tape ikuai va'e rupi.
 Xea pygua kunhataĩgue ha'e kunumigue
 ojukapaa kyxé py.
 Ndee ae ma rejuka uka ndepoxya ára py.
 Remboaxy e'ỹ re rejuka uka.
- ²² Opa rupi gui rembou xemongyjearã,
 ndevyguá nhemboaty oikoa py rami.
 SENHOR opoxya oexa ukaa ára ma
 ndoikoi oo jepe va'e neĩ opyta va'erã.
 Mba'eta hovaigua kuery omomba ma
 xee ayvua'i rupi amongakuaa va'ekue.

3

Ojexavaia re ijayvuague

- ¹ Xee ma ava jexavai aendu va'ekue
 Nhanderuete opoxya rupi yvyra po'i'i ombou rã.
- ² Mba'eta xereraa vy ojapo karamboae pytũ rupi aiko
 aguã,
 hexakãa rupi e'ỹ.
- ³ Mbovykue rei e'ỹ xerovai omoĩ opo,
 ára pukukue re.
- ⁴ Omoxorĩmba xero'o, xepire voi.
 Xekãgue omopẽmba guive.
- ⁵ Xerovai omopu'ã xejokoarã kuery.
 Veneno ha'e haxy va'e py ae xejoko.
- ⁶ Ojapo pytũa py xerekoa aguã rami,

[†] 2:20 Ha'e nunga ae oiko tetã ojokopaa rã. Tembi'u oata rã ixy kuery ho'u omemby kuery ae (Jeremias 19.9; Levítico 26.29).

- raka'e rã peve guarã omano va'ekue rami.
⁷ Kora py xejoko rã nda'evevei ma aẽ aguã.
 Corrente overa va'e guigua py xejokua.
⁸ Ajerure ha'e ajapukai teĩ
 noendui anhembo'ea.
⁹ Ita guaxu omoatyrõ mbyre py ojopia xerape,
 omokarẽ rei guive.
¹⁰ Xerarõ oiny urso oma'ẽ mbegue va'e rami,
 ha'e xivi onhemi oiny va'e rami avi.
¹¹ Ha'e rami vy xerape gui xepe'a xapy'a vy xemboa'yipa.
 Ombovaipa pyre rami xereja inony.
¹² Guapa oipira vy
 xemoĩ guembiarã.
¹³ Xekuraxõ re oipyxo
 ngu'y hyru guigua py.
¹⁴ Xeapo xeretarã kuery ha'e javi xejojai aguã rami.
 Ára pukukue re xembojaru rei okuapy.
¹⁵ Jexavaia re anho xemongaru,
 xevy ho'u uka reta haxy va'e.
¹⁶ Xeapo ita ra'y re xeraĩ amopẽmba aguã rami.
 Xeao'i tanhimbu py rive.
¹⁷ Xenhe'ẽ gui oipe'a aiko porã aguã va'ekue.
 Ha'e ramo xerexarai iporã va'e aexaague re.
¹⁸ Ha'e rami vy “Opa ma xeporãague,
 SENHOR aarõague voi”, ha'e.
¹⁹ Nema'endu'a nho ajexavaia ha'e ajae'o aikovya re,
 haxy va'e ha'e veneno ay'u va'e re guive.
²⁰ Xee ma ha'e nunga re xema'endu'a riae aikovy xenhe'ẽ
 py.
 Ha'e ramo xeryepy rupi xenhe'ẽ nda'evei ju.
²¹ Ha'e rami teĩ xema'endu'axe ju
 pova'e nunga arõ aikovy va'e re.

Nhanderujete omboaxya rupi oipytyvõ aguã re ojerureague

- 22 Mba'eta SENHOR nhanemboaxy ramo nanhanemom-
baai,
mba'eta nhanemboaxya ma opa va'erã e'ỹ.
- 23 Opa mba'e py ojeroviapy reiko vy
rexa uka pyau 'rã ko'ẽ nhavõ.
- 24 Xejeupe ae aipoa'e: “Xevy guarã oĩ va'e ma SENHOR ae.
Ha'e nunga rupi arõ tema 'rã hexe”, ha'e.
- 25 SENHOR opena porã 'rã harõa kuery re,
onhe'ẽ py oeka va'e kuery ae.
- 26 Ha'eve nharõ SENHOR nhandereraa jepe aguã,
nhakyrirĩ reve.
- 27 Nhandevy pe ha'eve
nhanekunumi teri reve canga jexavaia regua
jaropo'aka kuaa.
- 28 Ha'e rami vy tajaguapy nhande ae'ia py, tanhakyrirĩ
nhainy,
mba'eta ha'e va'e canga ae nhandere Nhanderuete
omoĩ va'e.
- 29 Tajajero'a nhanderova yvy ku'i re omovaẽ peve.
Xapy'a rei ma oiko nho 'rã nharõ jaikovy va'ekue.
- 30 Tanhaunga uka nhanderova nhaneungaxe va'e pe.
Tanhaendu rive opa marã nhandejojai reia teĩ.
- 31 Mba'eta SENHOR ma
nanhandereja riaei 'rã.
- 32 Xapy'a rei nhanemomboriau ranhe teĩ
nhomboaxy ete va'e vy oexa uka nho 'rã nhanem-
boaxya.
- 33 Mba'eta nhomoingo axyxre reia py e'ỹ
ombojexavai avakue ra'y kuery.
- 34 Xapy'a rei amongue opyrõ imoiny 'rã
nhuã py ikuai va'e re,
- 35 ha'e rami e'ỹ vy Yvate ete va'e renonde teĩ
ha'eve'ỹa rami oikuaa pota 'rã joe,

- 36 ha'e rami e'ỹ vy avakue ojerure rã oendu rive 'rã,
teĩ SENHOR ndoexai 'rã teve ha'e rami oikoa?
- 37 Mava'e ayvu rupi rive tu mba'emo oiko 'rã,
SENHOR omoingo e'ỹ rã?
- 38 Yvate ete va'e gui nda'u ndoikoi 'rã ri
mba'emo vai ha'e iporã va'e?
- 39 Mba'e re tu ha'vy avakue imarã va'e ndojou porãia rupi
ijayvu,
ojejavyague re ombopaga rã?
- 40 Jaikuaa pota ke jaikoa re ae.
Ha'e gui jaikuaa porã ma vy javevy ke SENHOR pe.
- 41 Nhandepo jaupi reve ke nhanekuraxõ voi jaupi
Nhanderuete yva re oĩ va'e pe. Ha'e vy aipo ja'e:
- 42 “Rojejavy, noronhe'ẽ rendui guive ramo
ndee ma ndoreperdoai teri.
- 43 Ndee ma ndepoxya py oreao'i reve orerakykue monha.
Oremboaxy e'ỹ re oremokanhymba.
- 44 Arai py renhemi
ndea py peve ronhembo'ea onhendu e'ỹ aguã.
- 45 Yty omombo pyrã rami rive oremoingo
vyv regua kuery ikuaia rupi.
- 46 Orerovai orerovaigua kuery ha'e javi
oipe'a okuapy ojuru.
- 47 Ore'áry ou ndorerekorãvei aguã ha'e vyvkua py
orembo'aaã,
orereityarã ha'e oremokanhymbaarã.”
- 48 Xeretarã kuery omokanhymbaa rã
xerexay oxyry atã ete.
- 49 Xerexa ojae'o tema.
Ndopo'oi, ndopytu'ui 'rã guive
- 50 SENHOR opena e'ỹa ja,
ha'e yva gui oexa pota peve.
- 51 Mba'emo aexa va'e gui xeporiau xenhe'ẽ py,

- kunhague xeretã rupi ikuai va'e re mba'emo oiko
va'ekue káuxa.
- 52 Mba'e re'ỹ xeroaigua kuery
xejukaxe okuapy guyra'i rami rive.
- 53 Xemombaxe vy xemombo yvykua py,
ha'e ita py xeapipa.
- 54 Xeakã áry rupi yy oxyry atã ouvvy.
Ha'e ramo “Akanhy ta ma!” ha'e.
- 55 Ha'e gui ma SENHOR, yvykua pukuvea py aĩa gui
ajapukai nderery rupi.
- 56 Ha'e ramo ndee rendu xeayvua.
Emboty eme ndeapyxa ajae'oa ha'e ajapukaia gui.
- 57 Ndevy pe ajapukaia ára ndee ae renhemboja xere.
Ha'e rami vy xevy pe “Ekyje eme” 're.
- 58 SENHOR, xerekove re reikuaa pota vy
xereraa jepe va'ekue aikove aguã rami.
- 59 SENHOR, rexa reiny ha'eve'ỹa rami xerereko
okuapyague.
Eikuaa pota 'rãgue xere!
- 60 Rexapa xeapo vai okuapya
ha'e xerovai onhembopy'aa ha'e javi.
- 61 SENHOR, rendu xere ijayvu rei okuapy rã,
xerovai onhembopy'aa nhavõ,
- 62 xeroaigua kuery xerekokue ramigua rive omombe'u
rã,
ha'e ára pukukue re xere ijayvu mbegue rei okuapy
rã.
- 63 Exa pota tema ha'e kuery re, uguapy ha'e opu'ã ju ramo.
Mba'eta xembojaru rei rive okuapy.
- 64 SENHOR, ndee rembopaga 'rã
opo py mba'emo ojapoague re.
- 65 Remopytũmba 'rã ha'e kuery py'a,
ha'e kuery re rembou 'rã ayvu vai.

⁶⁶ Ndepoxya py remonha 'rã heravy,
Ha'e rami vy remokanhymba 'rã ndevygua yva guy
gui.

4

Tetã ojokopaa jave ikuai axya re ijayvuague

- ¹ Mba'exa vy nda'u ouro oĩ va'ekue huũmba?
Mba'exa vy tu ouro ombovera pyre ndoveravei?
Ha'e rami ae avi oo iky'a e'ỹ va'e re ita ikuai va'ekue
omoaĩmbaa tape joaxa-axaa ha'e javi rupi!
- ² Mba'eta Sião pygua yvatekueve ma
ouro oiky'a'o pyre rami ikuai va'ekue ri
aỹ ma ha'e kuery pe “Yapo guigua rive” 'ea,
nhae'ũ re omba'eapo va'e rembiapo ramigua!
- ³ Jagua-tuvy nhe'ẽ minha omokambu 'rã gua'y kue'iry.
Ha'e rã xeretarã kuery ma porayvu ve'ỹ ma ikuai
guyra-nhandu tekoa e'ỹa rupigua rami.*
- ⁴ Ha'e ramo kyrĩgue okambu va'e apekũ ipirupa ma,
ijy'uvei gui oja ijuru re.
Kyrĩgue mbojape re ojerurea rupi ikuai
teĩ avave rei nome'ẽai 'rã.
- ⁵ Tembi'u porã re okaru va'ekue ma
ho'apa 'rã okuapy tape rupi.
Onhemonde porãa rupi ikuai va'ekue ma
yty rupi rive ikuai.
- ⁶ Sodoma tetã minha xapy'a'i py omokanhymbaa raka'e
avave po py e'ỹ.
Ha'e rami teĩ Sodoma pygua kuery ojejavuyague gui
voi
xeretarã kuery ojejavuyve va'e ikuai.
- ⁷ Mba'eta yvatekueve ma yro'y ha'e kamby gui xiĩve
va'ekue,

* 4:3 Guyra-nhandu ma ombo'a ma vy ngupi'a oeja rive 'rã (Jó 39.13-18).

- ita coral va'e gui ipire pytäve va'ekue,
 ha'e ita safira rami iporã va'ekue ri
- ⁸ aỹ ma hova tapyĩ gui ete huũve va'e.
 Tape rupi ooa rupi avave rei ndoexa kuaavei.
 Ipire ma ojapa ikãgue re,
 yvyra rakã rami ipirupa va'e vy.
- ⁹ Mba'eta karuai gui omano va'e kuery gui
 ovy'ave kyxe py ojukapy.
 Mba'eta ndokarui va'e ma mbeguei'i opa oje'oivy.
 Ho'u va'erã mba'ety rupi ndoikovei ramo omano
 tema 'rã oje'oivy.
- ¹⁰ Kunhague ymave rupi porayvu va'ekue ri
 aỹ ma opo py ae omomimoĩ 'rã omemby kuery.
 Ha'e kue'iry re ae 'rã okaru
 xeretarã kuery omokanhymbaa ramo.
- ¹¹ SENHOR opoxya rupi oiko vy
 ombou opoxya nhomoendyarã.
 Sião re tata omonhemboja vy
 ijyta peve oapypa.
- ¹² Yvy regua ruvixa kuery ha'e yvy re ikuai va'e ha'e javi
 ndogueroviai okuapy omombe'ua rã
 Jerusalém rokẽ rupi hovaigua kuery oikepa maague.
- ¹³ Ha'e va'e oiko ha'e pygua profeta kuery ojejavyague re,
 sacerdote kuery ojapo vaiague re guive,
 mba'eta tetã mbyte rupi
 omoẽ okuapy heko porã va'e ruguy.
- ¹⁴ Ha'e kuery ma ára revegua e'ỹ rami oguata rei tape rupi,
 tuguy omoẽ va'ekue py iky'apa va'e ikuai,
 ha'e ijao re ma voi avave rei ndovyxeai.
- ¹⁵ Ha'e kuery pe ojapukaia: “Ha'eve'ỹ va'e kuery, pejepe'a
 ke!
 Pejepe'a ke, pexyry ke, pepoko eme orere!” 'ea.
 Ha'e ramo ojava oje'oivy, ha'e ovaëa py rei

ha'e kuery pe yvy regua kuery
 “Apy ma nda'evei ae pendekuai aguã.”

- 16 Mba'eta SENHOR ae omoã imondovy opoxya rupi.
 Ha'e rami vy nopenavei ma ha'e kuery re.
 Hovaigua kuery katuve ma nomboetei 'rã sacerdote
 kuery,
 ha'e nhomboaxya rupi e'ỹ 'rã oguereko nhomongeta
 va'ety kuery.
- 17 Ha'e gui ma ore kuery rexa ikangypa ma
 orepytyvõarã ou va'erã re roma'ena vy teĩ.
 Roikuaa potaaty py roarõ reve roma'ẽ tema
 peteĩ regua orereraa jepe va'erã re teĩ ndoui ae.
- 18 Orerovaigua kuery ma orekuaia rupi oma'ẽ mbegue
 okuapy ramo
 oreretã mbyte rupi orekuai aguã voi nda'evevei.
 Ropa aguã ovaẽ rai'i ma,
 ore'ára ojeupity ma,
 aỹ ovaẽ ma ropa aguã ára.
- 19 Oremonhaa kuery ma
 guyra yvate rupi oveve va'e gui inhakuãve va'e.
 Yvyty ikuai va'e áry rupi ete oremonha,
 tekoa e'ỹa rupi voi nhuã omoĩ okuapy orembo'a
 aguã.
- 20 Ha'e gui oreruvixave orerekombo'earã SENHOR omoĩ
 va'ekue ae
 ombo'a ma okuapy nhuã py.
 Ixupe ma ore kuery “Nekuaray'ã py 'rã orekuai
 yvy regua kuery mbyte rupi teĩ”, ro'e va'ekue ri.
- 21 Peẽ Edom pygua kuery Uz yvy re pendekuai va'e,
 orejojai tema, pevy'a rei tema 'rã orere.
 Ha'e rami avi pendea py voi 'rã omboaxaa kova'e
 karo.
 Ha'e ramo peka'upa vy pendepire reipa 'rã peikovy.

- ²² Ha'e rã peẽ Sião pygua kuery, opa ma pendeko vaiague re penembopagaague.
 SENHOR napendereraa ukavei ma 'rã escravo-rã.
 Ha'e rã peẽ Edom pygua kuery, araka'eve rã ojekuaapa 'rã pendeko vaia ha'e pejejavyague.

5

“Oremboaxy ke” he'iague

- ¹ SENHOR, nema'endu'a ke mba'emo vai orere oiko va'ekue re.
 Eikuaa pota ha'e ema'ẽ roiko axya re.
- ² Oreyvyrã reme'ẽ va'ekue oaxapa ma amboae regua kuery pe,
 orerogue voi amboae yvy guigua kuery pe ju oaxa.
- ³ Ore kuery ma tyre'ỹ tuu ve'ỹ va'e rami orekuai.
 Ha'e rã orexy kuery ma imeve'ỹ va'e ikuai.
- ⁴ Yy roy'u va'erã ma peráta re rive 'rã rojogua,
 yxakã voi peráta re anho 'rã rojou.
- ⁵ Orerakykue monhaa kuery ma oreaju'y re ma ikuai.
 Orekane'õ ma teĩ ropytu'u aguã voi noi.
- ⁶ Egito ha'e Assíria pygua kuery pe rojejopy uka ro'u va'erã rojou aguã teĩ.
- ⁷ Oreru kuery ma ojejavypa rire jipovei ma.
 Ha'e gui ore kuery ju 'rã roiko axy ha'e kuery ojapo vaiague re.
- ⁸ Escravo kuery rive 'rã ipo'aka orere.
 Ndoikoi avave rei ha'e kuery po gui orereraa jepe va'erã.
- ⁹ Rojeayvu e'ỹkue py 'rã rojou ro'u va'erã,
 kyxe tekoa e'ỹa rupi oguereko va'e gui.
- ¹⁰ Karuai roendu vaipa ramo
 orepire ma tata kua rami hakupa rei.

- 11 Sião py oguero'apaa kunhague ikuai va'e,
kunhataĩgue guive, Judá tetã ikuai va'e rupi.
- 12 Hovaigua kuery ojyryvipypa yvatekueve va'ekue,
tujakue'i voi ojou vy ombojaru rei okuapy.
- 13 Ha'e rã kunumigue ma ogueraa 'rã mba'emo mongu'ia
py omba'eapo aguã,
avakue'i voi yxakã re ombovoyi rã onhepyxanga rive
oje'oivy.
- 14 Ha'e ramo nhomongetaa rupi ikuai va'ekue ma
ndoguapyvei ma tetã kora rokẽ py,
kunumigue ndoporaivei ma guive.
- 15 Rovy'aague okanhymba ma orekuraxõ gui.
Rojeroky 'rãgue py mboriau anho rei roendu.
- 16 Oreakã gui ho'a ma akã regua oĩ va'ekue.
Nda'evei ete orevy, rojejavy rire!
- 17 Ha'e nunga rupi ae orekuraxõ py oremba'eaxy,
ndorerexa pyxoveipa guive.
- 18 Sião yvyty ombovaipaa rire
mbyku anho ikuai ha'e rupi.
- 19 Ha'e rã ndee SENHOR, ndepo'aka riae 'rã.
Tenda repenaaty oĩ 'rã raka'e rã peve guarã.
- 20 Mba'e re tu riae ta ri nderexarai orere?
Mba'e re tu remboare orepytyvõ aguã?
- 21 SENHOR, orereko rerova ju ke ndejeupe guarã.
Ha'e ramo 'rãe rojeko rerova.
Embopyau ju ore'ára yma guare rami.
- 22 Mba'e re tu orerejapa ete ri?
Mba'e re tu ndepoxy anho ta ore kuery rovai?

Nhanderuete ayvu iky'a e'ỹ va'e New Testament in Guaraní, Mbyá

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbyá Guaraní (Guaraní, Mbyá)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 853110565X

The New Testament

in Guaraní, Mbyá

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 29 Jan 2022

3309fa3b-7590-5ae9-b829-5df4ddbf957